

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
TBMM
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı :
Konu :

/ /200

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Suriye’de meydana gelen olayların yansıması nedeniyle Suriye’ye sınırı bulunan İllerdeki ekonomik sorunları tartışmak ve ekli belirtilen gerekçeler doğrultusunda Anayasa’nın 98 ve İçtüzüğü’nün 101, 102 ve 103’ncü maddeleri uyarınca bir Genel Görüşme açılmasını Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına arz ederiz.

Saygılarımızla.

Mehmet ŞANDIR
Mersin Milletvekili
Grup Başkanvekili

Oktay VURAL
İzmir Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Son yıllarda öncelikle ticaret ve turizm alanında hızla gelişen, işadamları arasında ortak yatırım anlaşmaları ve iki ülke arasında ortak Bakanlar Kurulu toplantısı yapılan Türkiye-Suriye ilişkileri, AKP Hükümetinin ülkedeki muhalifleri destekler görünen politikalarıyla bitme noktasına gelmiş, iki ülke arasındaki gerginliğin faturası Suriye ile sınır komşusu olan bölge illerine çıkarılmıştır.

Özellikle Suriye'ye yakın olan Hatay, Kilis, Gaziantep, Mardin ve Şanlıurfa gibi illerin ekonomileri durumdan olumsuz etkilenmeye başlamıştır. Hatay, daha bir yıl öncesine kadar ülkemizin ihracat, narenciye, tarımsal üretim, ticaret ve uluslararası taşımacılık alanlarında öncülük teşkil eden illerimizin başındayken, bu gerilimli durum nedeniyle ekonomisi bitmiş bir il durumuna gelmiştir.

İhracatında Suriye'nin önemli yer tuttuğu Gaziantep, Hatay, Kilis, Mardin, Mersin, Osmaniye ve Şanlıurfa'nın oluşturduğu 7 sınır, komşu ve bölge ilinin, bu ülkeye toplam ihracatı ilk yedi ayda yüzde 58 azalmıştır. 7 ilin geçen yıl ilk yedi ayda Suriye'ye 194.5 milyon dolar olan ihracatı bu yıl 82.3 milyon dolarda kalmış, bu illerin Suriye'ye ihracatındaki düşüş özellikle Temmuz ayında yüzde 85'e ulaşmıştır.

Sığınmacıların bulunduğu illerde kiralar 3 kat artış göstermiş, bölgede yaşamak zorunda olan ülkemiz vatandaşları ev kiralayamaz duruma gelmiştir.

Gaziantep ve Hatay, Suriye ve Ortadoğu'ya karayolu ile yapılan ihracat taşımacılığında en önemli sınır kapılarına ev sahipliği yaparken, krizin başlamasıyla birlikte nakliye ve lojistik firmaları en fazla zarar gören gruplar arasında birinci sıraya yükselmiştir. Suriye sınırındaki gümrük kapılarının kapatılmasının ardından Türkiye'nin Suriye'ye ve Suriye üzerinden 11 Ortadoğu ülkesine yaptığı ihracat durma noktasına gelmiştir. Çare olarak TIR'ların Mersin Limanından Ro-Ro gemileriyle Mısır'a taşınması sorunu çözememiştir. Sefer süresinin uzunluğu ve navlun maliyetlerinin yüksekliği, Ro-Ro ile gönderilen ihraç malının sınırlı miktarda kalmasına neden olmuştur.

2000-2011 yılları arasında Suriye ile ortak olan sınır kapılarından ihracat amacıyla geçen toplam araç sayısı 140 bin iken, Suriye'de olayların başladığı 15 Mart 2011 tarihinden itibaren sınırdan geçişler durma noktasına gelmiştir. 2012'nin başında Suriye yönetiminin tadilat gerekçesi ile Akçakale Sınır Kapısı'nı tek taraflı olarak kapatması da krize eklenince, 2012'nin ilk 6 ayında bu kapıdan geçen araç sayısı 631 olarak kaydedilmiştir.

Türkiye'nin Suriye ile vizeleri kaldırmasının ardından, bu ülkenin vatandaşları günübirlik alışveriş yapmak üzere Doğu Akdeniz ve Güneydoğu'daki illere gelmeye başlamış, benzer şekilde Türk vatandaşları da özellikle Suriye'ye geçerek alışveriş yapmışlar ve bu karşılıklı ilişki ticareti canlandırmıştı. Ancak Suriye'de yaşananlar ve sınır kapısının kapanmasının ardından Hatay, Mardin ve Antep'e alışveriş için düzenlenen günübirlik geziler durmuş, bu durumdan restoranlar, oteller ve perakendeciler de olumsuz etkilenmiştir.

Yaşanan gerilim, turist sayısının büyük bölümünü Suriyelilerin oluşturduğu Şanlıurfa, Mardin, Hatay, Gaziantep, Kilis gibi illerin ekonomisini doğrudan etkilemiştir. Krize kadar, sınır ve bölge illerinden Şanlıurfa'nın ağırladığı yıllık turist sayısının yüzde 98.4'ünü, Mardin'e gelen turistlerin yüzde 81.3'ünü, Hatay'ın turist sayısının da yüzde 71.8'ini, Gaziantep'te yüzde 54.4'ünü, Kilis'te yüzde 28.8'ini Suriyeliler oluşturmuş, özellikle Suriye ile Türkiye arasındaki vizelerin 16 Eylül 2009 tarihinden geçerli olarak karşılıklı kaldırılmasının ardından, günübirlik alışveriş ya da Türkiye'yi gezmeye gelen Ortadoğulu turistler, Doğu Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu'daki turizm gelirlerini önemli ölçüde artırmıştı.

Bölgede yatırım yapan girişimciler krizle birlikte kredi borçlarını ödemekte zorlanmaya başlamış, ayrıca bu illerden toplanan vergi gelirlerinde de büyük düşüşler yaşanmaktadır.